

2009D26474

31 700 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009

Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over het Onderwijsverslag 2007–2008 van de Inspectie van het Onderwijs (bijlage bij Kamerstuk 31 700 VIII, nr. 176).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van ... De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie
Boeve

1

Wat is de verklaring voor de dalende lees- en rekenvaardigheden van leerlingen in Nederland?

2

Hoeveel leerlingen hebben in het basisonderwijs een rugzak (leerling-gebonden financiering)?

3

Hoeveel zorgleerlingen in het basisonderwijs gebruiken een (deel van) hun persoonsgebonden budget (pgb) voor begeleiding op school?

4

Welk percentage van planmatige zorg ziet de Inspectie als wenselijk om het traject van Passend Onderwijs te zien slagen in 2011?

5

Wat is de oorzaak van de signalering dat scholen soms weinig kwaliteitseisen stellen aan sleutelfiguren in de zorg?

6

Wat is de verklaring voor het feit dat basisscholen en scholen voor het voortgezet onderwijs er niet goed in slagen om leerlingen vast te houden?

7

Is er een overzicht van scholen per regio bekend die niet in staat zijn om leerlingen vast te houden?

8

Hoeveel leerlingen stromen per jaar uit het basisonderwijs? Hoeveel leerlingen stromen uit het voortgezet onderwijs? Hoeveel leerlingen stromen uit het speciaal basis- en voortgezet onderwijs?

9

Wat moet volgens u gebeuren om een goede kwaliteit zorg en onderwijs te kunnen garanderen, aangezien huidige activiteiten van het onderwijsveld in het kader van Passend onderwijs vooral bestuurlijke veranderingen betreffen en er minder aandacht is voor het gedrag van leraren en zorgfunctionarissen. Wat wordt op dit moment waargemaakt in de praktijk?

10

Is bij het onderzoek naar het realiseren van de onderwijstijd een onderscheid gemaakt naar contacturen, uren dat de student daadwerkelijke contactles heeft van een docent, en uren dat de student zelfstandig aan zijn of haar competenties werkt? Zo ja, wat is de verhouding contacturen en zelfstandige uren?

11

Zijn er ook cijfers beschikbaar over lesuitval (bijvoorbeeld door afwezigheid of ziekte van de docent) in het mbo? Zo ja, van hoeveel lesuitval is er sprake in het mbo en wat zijn daarvan de oorzaken?

12

Hoe kan het dat ondanks de hulp, ondersteuning, interventies en «toezichtarrangementen» voor de zwakke en zeer zwakke scholen de aantallen weinig verschillen van die van vorig jaar? Waarom zijn alle hulp, interventies en «arrangementen» van Inspectie en anderen niet voldoende efficiënt? Of gaat het hier om andere scholen?

13

Hoeveel scholen hebben het afgelopen jaar gebruik gemaakt van het Steunpunt Zeer Zwakke Scholen en welke soort ondersteuning hebben zij ontvangen? Hoeveel uur besteedt het Steunpunt Zeer Zwakke Scholen gemiddeld aan een (zeer) zwakke school?

14

Zijn er cijfers beschikbaar van de uitval van leerlingen in het voortgezet onderwijs en mbo per regio, en zijn er qua schooluitval regionale verschillen te signaleren?

15

Is er onderzoek beschikbaar dat uitwijst waar de leerlingen in het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) zonder startkwalificatie na het verlaten van de school terecht zijn gekomen (andere opleiding, arbeidsmarkt, werkloos)?

16

Als de Inspectie constateert dat een kwart van de scholen voor voortgezet onderwijs en driekwart van de mbo-instellingen geen sluitend systeem heeft voor het registreren en melden van verzuim, hoe betrouwbaar zijn dan de cijfers van OCW die het bijhouden van voortijdig schoolverlaten betreffen? Geven die cijfers de werkelijke schooluitval weer of geven zij vooral de registratie (of gebrek eraan) van scholen weer?

17

Wat is de verklaring voor het feit dat scholen er nu minder in slagen (58% nu, 71% in 2006) gegevens van leerlingen te goed te analyseren en op basis daarvan te bepalen welke zorg leerlingen nodig hebben?

18

Kijkt de Inspectie bij een schoolbezoek ook naar de pedagogisch-didactische aanpak van leren?

19

Vindt u het begrijpelijk dat de Inspectie scholen en leraren aanspreekt op het «activerend leren»? Is dat een pedagogisch-didactisch aspect?

20

Waarom ligt de basiskwaliteit van praktijkscholen zoveel lager dan bij regulier voortgezet onderwijs?

21

Geld voor praktijkscholen ook dat deze vaker zwak zijn in stedelijk gebied? Wat is de gemiddelde grootte van een praktijkschool die niet voldoet aan de basiskwaliteit? Wat is de gemiddelde grootte van een praktijkschool die wel voldoet aan de basiskwaliteit?

22

Wanneer wordt gesteld dat verschillende vmbo-scholen kiezen voor meer samenwerking met het vervolgonderwijs, in hoeverre wordt het onderwijs competentiegericht ingevuld?

23

Hoelang blijven scholen gemiddeld zwak of zeer zwak, vanaf het eerste jaar dat zij deze kwalificatie hebben? Hoeveel scholen blijven drie jaar of langer zwak tot zeer zwak?

- 24
Bij zeer zwakke scholen in het voortgezet onderwijs gaat het voornamelijk om kleine categorale vmbo's in de Randstad. Welke conclusie kan uit deze feiten worden getrokken? Functioneren vmbo's beter in grotere scholengemeenschappen en wat is daarvan dan de reden?
- 25
Wat is de reden dat in Amsterdam havo en vwo zo slecht scoren?
- 26
Wat is de reden dat in Utrecht de kaderberoepsgerichte leerweg en basisberoepsgerichte leerweg zo slecht scoren?
- 27
Wat is de reden dat in Rotterdam en Den Haag de gemengde/theoretische leerweg vmbo zo slecht scoort?
- 28
Waarom verschillen de vier grote steden zo van elkaar wat betreft schoolopbrengst?
- 29
Het bijscholen van ruim 300 vmbo docenten in Utrecht wordt genoemd als een beleidsmaatregel om slecht functionerende vmbo's in de Randstad aan te pakken. Is de onderwijsinspectie van mening dat een bredere inzet van nascholing, met name in de Randstad noodzakelijk is? Wat is de achterliggende oorzaak van de noodzaak tot bijscholing van vmbo-docenten?
- 30
Wat is de reden van het ontbreken heldere afspraken over de kwalitatieve eisen waaraan toetsvragen en de afname, normering en correctie ervan moeten voldoen?
- 31
Zijn er verschillen in examencijfers tussen scholen die de 1040 urennorm wel hebben gehaald en scholen die minder dan 1000 uur les gaven? Hoe verklaart u dat er (geen) verschillen zijn?
- 32
Hoe vaak bleken in 2007–2008 meningsverschillen tussen eerste en tweede corrector van centrale examens zó onoverbrugbaar dat de onderwijsinspectie zich daarin moest mengen? Hoe vaak besliste de Inspectie in zulke gevallen anders dan door het gemiddelde van beider scores te nemen?
- 33
Welke voordelen zijn er verbonden aan de complex-examens, tegenover alle risico's die het Onderwijsverslag noemt? Wegen de voordelen op tegen deze risico's?
- 34
Leidt, nu geconstateerd wordt dat er in het vmbo steeds vaker intersectoraal onderwijs wordt aangeboden, dit ook tot betere resultaten en minder uitval?
- 35
Hoe kan de conclusie worden getrokken dat het ongeoorloofd verzuim acceptabel is hoewel duidelijk is dat het melden van schoolverzuim bij

veel scholen achterblijft? Hoe kan deze conclusie getrokken worden als verzuim niet wordt gemeld?

36

In hoeverre houdt de constatering dat leerlingen op bijna 60% van de scholen onvoldoende te maken krijgen met activerende, uitdagende didactische werkvormen rekening met de analyse van de commissie-Dijsselbloem dat de Inspectie een eigen didactische visie aan de scholen moet opdringen?

37

Hoe verklaart u dat het aandeel leerlingen in het havo/vwo over een langere periode toeneemt? Wordt de instroom van de leerlingenpopulatie van het voortgezet onderwijs objectief alsmaar slimmer, of wordt de toelating voor havo/vwo alsmaar soepeler?

38

Wat is de reden van de forse toename van leerlingen met ernstige gedragsstoornissen? Om welke stoornissen gaat het?

39

Zijn er verschillen in examencijfers tussen scholen die werken met clustering van vakken en scholen die dat niet doen? Kunt u dit uitsplitsen per schoolsoort?

40

Betekent de grootschaligheid het mbo waardoor de doorstroom van het praktijkonderwijs naar het mbo in veel gevallen tot uitval leidt, dat de uitval minder is op roc's waar de assistentopleidingen kleinschalig en in een aparte voorziening zijn ondergebracht?

41

In welke mate fungeren teleurstellende resultaten als een noodzakelijke prikkel om leerlingen ervan te doordringen dat zij vooral zelf belang hebben bij een ordelijk klimaat in de klas? Acht u het wenselijk dat in een situatie waarin een klas niet echt gemotiveerd is en waarin een ordelijk klimaat ontbreekt, de resultaten meevallen door soepeler beoordelingen?

42

Welke consequenties verbindt u aan de constatering dat leraren in vakinhoudelijk opzicht meer moeten worden uitgedaagd?

43

Wat zijn de oorzaken dat de wachtlijsten in het speciaal – en voortgezet speciaal onderwijs nauwelijks of niet zijn afgenomen (cluster 2 en cluster 4) of zelfs zijn toegenomen (cluster 1 en cluster 3)?

44

Is er nader onderzoek verricht naar de deelnemerstevredenheid? Over welke facetten zijn deelnemers tevreden en over welke facetten zijn deelnemers ontevreden?

45

Is er meer informatie bekend over de aard van de ongeveer 600 klachten over de kwaliteit van het onderwijs? Over welke facetten van de kwaliteit van onderwijs gaan deze klachten?

46

Wat is de verklaring voor het feit dat de agrarisch opleidingscentra (aoc's) beduidend minder voortijdig schoolverlaters hebben?

47

Wat zijn de oorzaken van verschillen tussen elektro- en installatietechniek met relatief veel voortijdig schoolverlaters, evenals mode en textiel, handel en de mobiliteitsbranche en het groene onderwijs met relatief weinig schoolverlaters, evenals zorg, welzijn en sport, bouw en infrastructuur en proces- en milieutechniek en laboratoriumtechniek?

48

Krijgen bekostigde instellingen die zich nog niet helder verantwoorden over geleverde onderwijsprestaties te maken met een ander inspectieregime? Zo neen, hoe komt de Inspectie aan voldoende informatie?

49

Welke opleidingen excelleren? Hoe uit zich dat? Hoe is de verhouding hbo/wo? Welke van deze opleidingen behoren bij het Sirius-project of bij een university college?

50

Hoeveel van de studenten die een bindend studieadvies hebben gekregen, stoppen hierna volledig met het volgen van hoger onderwijs?

51

Aan welke twee opleidingen is accreditatie onthouden? Wat was hiervoor de reden?

52

Wat wordt bedoeld met de studeerbaarheid? Welke is afgenomen volgens de studenten?

53

In hoeverre is bij de opleidingen die ervoor hebben gekozen om niet erkend te worden door accreditatie, maar om brancheorganisatie te blijven en door de branche erkende diploma's verzorgen 100% duidelijk voor studenten dat het gaat om een niet-geaccrediteerde opleiding?

54

Is accreditatie van gewezen instellingen mogelijk wanneer in de accreditatierapportages de feitelijke onderbouwing ontbreekt voor de haalbaarheid van de studieverkorting? Zo ja, waarom?

55

Kan er een reden gegeven worden voor de afnemende groei van het aantal allochtone studenten in het hoger onderwijs?

56

Waarom wordt de kwalificatie niet-koninklijke route gebruikt, terwijl het onderwijssucces er wel is?

57

Welke bijdrage zouden colleges van bestuur kunnen leveren om de studiekeuze te verbeteren, aangezien zij onder andere een verkeerde studiekeuze als reden opgeven voor het grote aantal uitvallers in het hoger onderwijs?

58

Wat is de oorzaak van de stijging van het aantal bindende studieadviezen?

59

Wat concludeert de onderwijsinspectie uit de bevinding dat in het hbo 31% van de afgestudeerden uit de sector onderwijs vinden dat de opleiding onvoldoende diepgang had?

60

Wat zijn de redenen dat de opbrengsten van de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerwegen in het groene vmbo vaker voldoende zijn dan die van overige scholen, maar dat bij de gemengde en theoretische leerwegen het groene vmbo het juist slechter doet?

61

In het groen onderwijs is het niet mogelijk om een theoretische leerweg aan te bieden. Speelt dit een rol bij het rendement van het vmbo-gemengde leerweg in het groen onderwijs (bijvoorbeeld doordat de leerling ontbreekt die uitsluitend theoretische leerweg wel en daar ook de capaciteiten voor heeft)?

62

Aan de constatering dat met name jongens het beter doen in het groen onderwijs wordt geen argumentatie ten grondslag gelegd. Is nader onderzoek niet relevant (andere opleidingen zouden hiervan profijt kunnen hebben)?

63

Wat is de aard van de scholen die niet voldoen aan de criteria van de leerplichtwet, maar moeten door een gerechtelijke uitspraak toch als school worden beschouwd?

64

Tot welke ingrepen van de overheid heeft de praktijk geleid dat particuliere instellingen vavo-onderwijs aanbieden, terwijl dit niet mag?

65

Wanneer moet een onderwijssetting als «school» worden beschouwd?

66

Wat zijn de huidige cijfers met betrekking tot technisch lezen in het basisonderwijs, aangezien de Inspectie in 2007 constateerde dat een kwart van de leerlingen het basisonderwijs verlaat met een vaardigheid in technisch lezen op een niveau dat niet uitsteekt boven dat van groep 6? Wat zijn de cijfers voor rekenen?

67

Zouden niet alleen de docenten Nederlands, maar alle docenten moeten letten op taalfouten? In hoeverre krijgen vakdocenten wier spelling of taalbeheersing in enig opzicht tekortschiet, nu een gerichte nascholing?

68

Voor welk percentage van de onderwijstijd wordt onderwijs-ondersteunend personeel ingezet voor taken van leraren om de dagelijkse gang van zaken op school doorgang te laten vinden? Is het uitgesloten dat deze leraren als bekwaam worden beschouwd?

69

Welk beleid voert u om scholen te prikkelen om docenten die onbevoegd een schoolvak geven alsnog de bevoegdheid daarvoor te laten verwerven?

70

Hoe verklaart u het lage rendement van de universitaire lerarenopleidingen? Heeft het vooral te maken met de afgenomen populariteit van het lerarenberoep dat studenten afhaken? Of schiet de relevantie van het curriculum voor het lerarenberoep tekort?

71

Is er bij orthopedagogisch en didactische centra (opdc's) sprake van een wachtlijst en hoe lang moeten leerlingen wachten op een plaatsing op een opdc?

72

Hoeveel leerlingen in het mbo hebben een leerlinggebonden financiering (rugzak) en is er sprake van een groei van het aantal rugzakleerlingen in het mbo?

73

Bekijkt de Inspectie alle vakken in het voortgezet even streng als het gaat om discrepantie tussen schoolexamen en centraal examen? Is enige mate van discrepantie volgens de onderwijsinspectie even ernstig bij alle vakken?

74

Stelt het Cito ook haar expertise op het gebied van toetsanalyse ook om niet beschikbaar aan de scholen waarvan de schoolexamens werden onderzocht? Zo nee, zou het onderwijs dan niet ermee gebaat zijn als de betreffende software vrij beschikbaar zou komen?

75

Welke consequenties verbindt u aan de constatering dat vakinhoudelijke lerarenverenigingen een belangrijke bijdrage leveren aan de duidelijkheid over de kwaliteit van inhoudelijke en procedurele aspecten bij de schoolexamens voor een vak of een cluster van verwante vakken?

76

Zegt het gegeven dat bij de praktijkexamens ruim de helft van de examinatoren de kandidaten af en toe helpt, ook iets over de mate waarin bij de opdrachten is rekening het niveau van de taalbeheersing van de kandidaten?

77

Welke maatregelen kunnen de scholen nemen om spijbelen tegen te gaan die het meest effectief zijn en op welke wijze kunnen deze maatregelen door de overheid worden gestimuleerd c.q. afgedwongen?

78

In hoeverre hebben scholen voldoende financiële mogelijkheden om een persoonsgerichte aanpak te leveren, aangezien de Inspectie schrijft dat scholen relatief weinig kiezen voor deze aanpak, terwijl uit onderzoek blijkt dat deze van cruciaal belang is voor het voorkomen van uitval? Wat is de ratio leraar versus leerling voordat de persoonsgerichte aanpak effectief is volgens de Inspectie?

79

Wat zijn de oorzaken dat het voortijdig schoolverlaten zich concentreert in het voortgezet onderwijs in het derde en vierde leerjaar van het vmbo?

80

Is bij Tabel 15.1e «Afgesloten klachten 2007/2008 bij vertrouwensinspecteurs, per categorie» waaruit blijkt dat in totaal bij verschillende

klachten 21 leerlingen van school zijn verwijderd, bekend of de dader of het slachtoffer van school is gegaan? Zijn deze leerlingen naar een andere school of (onderwijs-) instelling gegaan? Zijn er cijfers over het aantal slachtoffers dat na een incident van de school vertrekt ? Zo ja, hoe luiden deze?